

بحران آب تهران و خاورمیانه در رسانه‌های دنیا

سازمان ملل: ایران به‌طور قطعی در کم‌آبی است

تهران، کلان شهر پرجمعیت ایران، امروز در آستانه یکی از جدی‌ترین بحران‌های زیست محیطی و زیرساختی تاریخ خود قرار دارد. خبرآنلاین نوشت: کاهشی بی سابقه بارندگی، افت شدید ذخایر سدها و وابستگی به کشاورزی و صنایع پرمصرف، پایتخت را به نقطه‌ای رسانده که مقامات رسمی از جیره‌بندی آب و حتی تخلیه اضطراری شهر سخن می‌گویند. این بحران اما تنها محدود به ایران نیست؛ خاورمیانه به عنوان کم‌آب‌ترین منطقه جهان، با مجموعه‌ای از فشارهای اقلیمی و نهادهای دست‌وپنجه‌نرم می‌کند که آینده امنیت آب، انرژی و حتی ثبات اجتماعی را تهدید می‌کند. گزارش‌های بین‌المللی از الجزیره، آسوشیندپرس،بانک جهانی و برنامه محیط‌زیست سازمان ملل تصویری روشن از این وضعیت ارائه کرده‌اند: منطقه‌ای که درگیر خشکسالی‌های بی‌دریی، رشد جمعیت، توسعه شهری بی‌برنامه و مصرف ناپایدار منابع است و ایران در خط مقدم این بحران قرار دارد. سازمان ملل، بحران آب را کمتر از ۱۰۰۰ متر مکعب سرانه در سال تعریف می‌کند. با جمعیت بیش‌بینی‌شده بیش از ۹۰ میلیون نفر در سال ۲۰۲۵ (تقریباً ۸۷ میلیون ساکن و ۷ میلیون مهاجر، چه قانونی و چه غیرقانونی)، میزان سرانه ۸۵۰ مترمکعب، ایران را به‌طور قطعی در دسته «کم‌آبی مطلق» قرار می‌دهد. این گزارش‌ها حاکی از این‌است که منابع آب تجدیدپذیر ایران در دوده‌گذشته بیش از یک‌سوم کاهش یافته و هم چنین اشاره شده که کمبودهای فراپنده آب احتمالاً به محرک اصلی ناآرامی‌های داخلی و تنش‌های مرزی با افغانستان، ترکیه و عراق تبدیل خواهند شد.

بحران مشترک منطقه‌ای

ایران تنها نیست. عراق با کاهش ۲۷ درصدی سطح آب دجله وفرات جنوب کشور را درگیر بحران انسانی کرده است. کشاورزی و صنعتی و وابستگی به جریان‌های رودخانه‌ای، در شرایطی که سدسازی‌های بالادست در ترکیه و سوریه جریان آب رامحدود کرده، معیشت میلیون‌هافر تاراهدید می‌کند. سوریه واردن نیز با کاهش بارش و رشد جمعیت‌شده، به‌ویژه در مناطق پناهنده‌پذیر، در فشاری سابقه بر منابع محدود آب روبه‌رو هستند. در اردن، منابع آبی به کمتر از ۱۰۰ مترمکعب سرانه در سال رسیده که پایین‌تر از آستانه بحران مطلق است. کشورهای حاشیه خلیج فارس، با وجود درآمد‌های نفتی، به شدت به آب شیرین‌کنی وابسته‌اند. این وابستگی، همراه با مصرف بالای سرانه وتوسعه شهری پرتراش، فشار بر منابع انرژی و محیط‌زیست را افزایش داده است. در عربستان و امارات، پروژه‌های عظیم آب‌شیرین‌کنی توانسته‌اند کمبود را تا حدی جبران کنند، اما هزینه‌های زیست محیطی وانرژی این راهکارها همچنان محل بحث است. وجه مشترک همه این کشورها تأثیر مستقیم تغییر اقلیم است: افزایش دما، کاهش بارش‌های پایدار، و افزایش رخداد‌های شدید مانند سیلاب‌های ناگهانی و توفان‌های گردوغبار. این تغییرات نه‌تنها منابع آب را کاهش داده‌اند، بلکه کیفیت زندگی شهری، امنیت غذایی و ثبات اجتماعی را نیز تحت‌تأثیر قرار داده‌اند. در بسیاری از شهرهای بزرگ، از تهران تا بغداد و امان (پایتخت اردن)، کم‌آبی دیگر یک بحران مقطعی نیست، بلکه به ویژگی دائمی زندگی روزمره بدل شده است.

در آستانه نقطه شکست

ذخایر سدهای کلیدی تهران به پایین‌ترین سطح تاریخی خود رسیده‌اند. سد امیرکبیر تنها ۸ درصد ظرفیت خود را داراست و سد لتیان با ذخیره‌ای حدود ۹ میلیون مترمکعب کمتر از ۱۰ درصد پُر است. این ارقام نشان می‌دهند که منابع تأمین آب شرب پایتخت عملاً در وضعیت بحرانی قرار دارند. کاهش بارندگی نیز این وضعیت را تشدید کرده است: داده‌های سازمان هواشناسی ایران نشان می‌دهد بارش سال‌آبی جاری نسبت به میانگین بلندمدت ۴۰ درصد کاهش یافته و در آستانه تهران حتی از کاهش صد درصدی بارندگی نسبت به سال قبل خراب‌دهه می‌شود. این شرایط باعث شد تا رئیس جمهوری، چندی پیش اخطاری صادر کند مبنی بر اینکه اگر تا پایان آبان بارندگی رخ ندهد، آب تهران جیره‌بندی خواهد شد و در صورت تداوم خشکسالی، تخلیه پایتخت به‌عنوان سناریوی اضطراری مطرح است. چنین هشدار بی سابقه‌ای نشان می‌دهد که بحران آب از سطح پیش‌بینی‌های اقلیمی فراتر رفته و به تهدید مستقیم برای زندگی روزمره شهروندان بدل شده است.

نقش مغرب تحریم‌ها

تحریم‌ها د سترسی ایران را به فناوری‌های نوین مدیریت آب، از جمله سیستم‌های کنترل آبیاری مبتنی بر ماهواره، تجهیزات پیشرفته آب‌شیرین‌کن، فناوری‌های بازیافت آب و حسگرهای پیش‌را محدود کرده‌اند. پیش از تشدید تحریم‌ها اقبل از ۲۰۱۰)، کشور ما چندین پروژه مشترک باشرکای اروپایی و ژاپنی در زمینه بهره‌وری آب و استفاده مجدد از فاضلاب داشت؛ که بیشتر این پروژه‌ها پس از ۲۰۱۲ متوقف شدند. در طول این سال‌ها محدودیت‌های بانکی بین‌المللی و زنجیره‌های تأمین، مانع تهیه قطعات یدکی برای آب‌شیرین‌کن‌ها و زیرساخت‌های پمپاژ شده‌اند و ناکارآمدی و اتلاف را افزایش داده‌اند. به‌طوری‌که تهران و مشهد در سال ۲۰۲۵ با کمبودی سابقه آب روبه‌رو شده‌اند؛ برخی سدها کمتر از ۵ درصد ظرفیت دارند. در چنین شرایطی، بانک جهانی به‌دلیل محدودیت‌های سیاسی و اقتصادی و نقش مستقیم و پررنگی در ایران ایفا نکرده است.

یکشنبه ۱۴۰۴ • ۰۸ • ۲۵ جمادی الاول ۱۴۴۷ / ۱۶ نوامبر ۲۰۲۵

سازمان ملل: ایران به‌طور قطعی در کم‌آبی است

تهران، کلان شهر پرجمعیت ایران، امروز در آستانه یکی از جدی‌ترین بحران‌های زیست محیطی و زیرساختی تاریخ خود قرار دارد. خبرآنلاین نوشت: کاهشی بی سابقه بارندگی، افت شدید ذخایر سدها و وابستگی به کشاورزی و صنایع پرمصرف، پایتخت را به نقطه‌ای رسانده که مقامات رسمی از جیره‌بندی آب و حتی تخلیه اضطراری شهر سخن می‌گویند. این بحران اما تنها محدود به ایران نیست؛ خاورمیانه به عنوان کم‌آب‌ترین منطقه جهان، با مجموعه‌ای از فشارهای اقلیمی و نهادهای دست‌وپنجه‌نرم می‌کند که آینده امنیت آب، انرژی و حتی ثبات اجتماعی را تهدید می‌کند. گزارش‌های بین‌المللی از الجزیره، آسوشیندپرس،بانک جهانی و برنامه محیط‌زیست سازمان ملل تصویری روشن از این وضعیت ارائه کرده‌اند: منطقه‌ای که درگیر خشکسالی‌های بی‌دریی، رشد جمعیت، توسعه شهری بی‌برنامه و مصرف ناپایدار منابع است و ایران در خط مقدم این بحران قرار دارد. سازمان ملل، بحران آب را کمتر از ۱۰۰۰ متر مکعب سرانه در سال تعریف می‌کند. با جمعیت بیش‌بینی‌شده بیش از ۹۰ میلیون نفر در سال ۲۰۲۵ (تقریباً ۸۷ میلیون ساکن و ۷ میلیون مهاجر، چه قانونی و چه غیرقانونی)، میزان سرانه ۸۵۰ مترمکعب، ایران را به‌طور قطعی در دسته «کم‌آبی مطلق» قرار می‌دهد. این گزارش‌ها حاکی از این‌است که منابع آب تجدیدپذیر ایران در دوده‌گذشته بیش از یک‌سوم کاهش یافته و هم چنین اشاره شده که کمبودهای فراپنده آب احتمالاً به محرک اصلی ناآرامی‌های داخلی و تنش‌های مرزی با افغانستان، ترکیه و عراق تبدیل خواهند شد.

معرفی کنند اما هر چه جلوتر رفتیم شرایط به گونه دیگری پیش رفت تا جایی‌که نفرات معرفی شده به مجلس با انتقاد بسیاری از اصلاح طلبان حامی دولت مواجه گردید. اخیراً محمد جواد ظریف که خود با فشارهای تندرورها مجبور به استعفای از دولت شد، در حاشیه نمایشگاه بین المللی در کیش گفت: «بسیاری از وزرا افرادی هستند که پیشنهاد ما نبوده و از مسیر دیگری انتخاب شده‌اند و همان موقع از مردم عذرخواهی کردم. در مورد نقش بنده، من همان روز اعلام کابینه از مردم عذرخواهی کردم. تصمیم رئیس جمهور بود. تعداد کمی از اعضای دولت همان‌هایی هستند که ما پیشنهاد دادیم، بیشترشان در سازوکارهای دیگری توسط دوستان دیگر، منصوبین دولت انتخاب شدند و ما هم حمایت کردیم». اما آن زمان پزشکیان با وفاق خود در مجلس و البته طرح برخی از مسائل توانست ای اعتماد مجلس به کل کابینه را بگیرد. اما دیری نپایید که تندرورهای مجلس برای رئیس جمهور و مجموعه دولت شمشیر را از رو بستند و درصدد حذف برخی از افراد برآمدند. چه اینکه شش ماه از روی کار آمدن دولت نگذشته بود که تندرورهای مجلس با بهانه‌های واهی طرح استیضاح عبدالناصر

یکشنبه ۱۴۰۴ • ۰۸ • ۲۵ جمادی الاول ۱۴۴۷ / ۱۶ نوامبر ۲۰۲۵

سازمان ملل: ایران به‌طور قطعی در کم‌آبی است

تهران، کلان شهر پرجمعیت ایران، امروز در آستانه یکی از جدی‌ترین بحران‌های زیست محیطی و زیرساختی تاریخ خود قرار دارد. خبرآنلاین نوشت: کاهشی بی سابقه بارندگی، افت شدید ذخایر سدها و وابستگی به کشاورزی و صنایع پرمصرف، پایتخت را به نقطه‌ای رسانده که مقامات رسمی از جیره‌بندی آب و حتی تخلیه اضطراری شهر سخن می‌گویند. این بحران اما تنها محدود به ایران نیست؛ خاورمیانه به عنوان کم‌آب‌ترین منطقه جهان، با مجموعه‌ای از فشارهای اقلیمی و نهادهای دست‌وپنجه‌نرم می‌کند که آینده امنیت آب، انرژی و حتی ثبات اجتماعی را تهدید می‌کند. گزارش‌های بین‌المللی از الجزیره، آسوشیندپرس،بانک جهانی و برنامه محیط‌زیست سازمان ملل تصویری روشن از این وضعیت ارائه کرده‌اند: منطقه‌ای که درگیر خشکسالی‌های بی‌دریی، رشد جمعیت، توسعه شهری بی‌برنامه و مصرف ناپایدار منابع است و ایران در خط مقدم این بحران قرار دارد. سازمان ملل، بحران آب را کمتر از ۱۰۰۰ متر مکعب سرانه در سال تعریف می‌کند. با جمعیت بیش‌بینی‌شده بیش از ۹۰ میلیون نفر در سال ۲۰۲۵ (تقریباً ۸۷ میلیون ساکن و ۷ میلیون مهاجر، چه قانونی و چه غیرقانونی)، میزان سرانه ۸۵۰ مترمکعب، ایران را به‌طور قطعی در دسته «کم‌آبی مطلق» قرار می‌دهد. این گزارش‌ها حاکی از این‌است که منابع آب تجدیدپذیر ایران در دوده‌گذشته بیش از یک‌سوم کاهش یافته و هم چنین اشاره شده که کمبودهای فراپنده آب احتمالاً به محرک اصلی ناآرامی‌های داخلی و تنش‌های مرزی با افغانستان، ترکیه و عراق تبدیل خواهند شد.

معرفی کنند اما هر چه جلوتر رفتیم شرایط به گونه دیگری پیش رفت تا جایی‌که نفرات معرفی شده به مجلس با انتقاد بسیاری از اصلاح طلبان حامی دولت مواجه گردید. اخیراً محمد جواد ظریف که خود با فشارهای تندرورها مجبور به استعفای از دولت شد، در حاشیه نمایشگاه بین المللی در کیش گفت: «بسیاری از وزرا افرادی هستند که پیشنهاد ما نبوده و از مسیر دیگری انتخاب شده‌اند و همان موقع از مردم عذرخواهی کردم. در مورد نقش بنده، من همان روز اعلام کابینه از مردم عذرخواهی کردم. تصمیم رئیس جمهور بود. تعداد کمی از اعضای دولت همان‌هایی هستند که ما پیشنهاد دادیم، بیشترشان در سازوکارهای دیگری توسط دوستان دیگر، منصوبین دولت انتخاب شدند و ما هم حمایت کردیم». اما آن زمان پزشکیان با وفاق خود در مجلس و البته طرح برخی از مسائل توانست ای اعتماد مجلس به کل کابینه را بگیرد. اما دیری نپایید که تندرورهای مجلس برای رئیس جمهور و مجموعه دولت شمشیر را از رو بستند و درصدد حذف برخی از افراد برآمدند. چه اینکه شش ماه از روی کار آمدن دولت نگذشته بود که تندرورهای مجلس با بهانه‌های واهی طرح استیضاح عبدالناصر

معرفی کنند اما هر چه جلوتر رفتیم شرایط به گونه نوسان قیمت نفت تا تغییر در روابط خارجی می‌تواند تراز بودجه را به‌طور جدی دچار اختلال کند. در این مورد با یکی از نماینده‌های مجلس گفت‌وگویی انجام داده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

آرمان ملی- گروه سیاسی؛ بودجه‌نویسی

در دولت‌های ادوار ایران همواره یکی از چالش برانگیزترین وظایف حکمرانی بوده است. چالشی که از ترکیب محدودیت‌های ساختاری اقتصاد، فشار نهادهای ذی نفوذ و البته شرایط بیرونی به‌ویژه تحریم‌های آمریکا شکل گرفته است. هر دولت با آغاز دوره خود تلاش می‌کند ساختار بودجه را به‌گونه‌ای تنظیم کند که هم نیازهای ضروری کشور تأمین شود و هم برنامه‌های توسعه‌ای آن پیش برود اما در عمل، تعدد مطالبات و محدودیت منابع، تدوین یک بودجه متوازن را به مساله‌ای پیچیده تبدیل می‌کند. یکی از مهم‌ترین مشکلات، سهم خواهی نهادهای مختلف از دولت است. نهادهایی که بعضاً پشتوانه قانونی یا ساختاری قدرتمندی دارند و بودجه آنها خارج از اختیار کامل دولت تعیین می‌شود. این وضعیت باعث می‌شود فضای مانور دولت در اولویت‌بندی هزینه‌ها کاهش یابد و بخش قابل توجهی از منابع، پیش از آغاز فرآیند بودجه‌ریزی، عملاً قفل شده باشد. در نتیجه، دولت برای تأمین هزینه‌های جاری خود ناچار می‌شود به شیوه‌های ناپایدار همچون استقراض، انتشار اوراق یا برداشت از منابع صندوق هاتموسل شود. افزون بر این، ساختار اقتصادی ایران با مشکلاتی همچون وابستگی بالا به درآمد‌های نفتی، ضعف نظام مالیاتی، ناکارآمدی در مدیریت شرکت‌های دولتی و رشد بالای هزینه‌های جاری روبه‌رو است. این عوامل باعث می‌شود حتی با بهترین برنامه‌ریزی‌ها نیز دستیابی به یک بودجه بدون کسری، چالش برانگیز باشد. تحریم‌های آمریکانیز این مشکلات را تشدید کرده‌اند. کاهش فروش نفت، محدودیت در دسترسی به منابع ارزی و غلظت شده، افزایش هزینه مبادلات خارجی و کاهش جذب سرمایه‌گذاری خارجی، توان دولت در تأمین درآمد پایدار را به‌شدت کاهش داده

ارمان ملی.ir

سازمان ملل: ایران به‌طور قطعی در کم‌آبی است

«آرمان ملی» واکنش‌ها به انتصابات اخیر در دولت چهاردهم را بررسی می‌کند

همتی وزیر سابق اقتصاد را کلید زدند و در شرایطی که دولت کوچک‌ترین واکنشی به این مساله نداشت و صرفاً بر حق مجلس بر استیضاح تأکید داشت و خواستار وفاق بیشتر مجلس با دولت بود همتی نخست چهره جداشده دولت لقب گرفت و با استیضاح بهارستان نشینان از قطار دولت پیاده شد تا تندرورها به رئیس جمهور و مجموعه دولت نشان دهند که در مسیر حرکت در جهت اهداف و منویات خود از هیچ تلاشی فروگذار نمی‌کنند و نه تنها همکاری و وفاقی با دولت ندارند، بلکه در جهت زمینگیرکردن دولت نهایت تلاش خود را می‌کنند. این مهم زمانی آشکار شد که در همان ۹ ماهه ابتدایی تندرورها عزم استیضاح ۴ وزیر پزشکیان را کردند و اگر در همان دوران نبوذ تأکیدات رهبری در دیدار با نمایندگان مجلس برای لزوم همکاری و کمک به دولت در راستای کسب موفقیت، امروز شاهد این بودیم که دست کم ۴ تا ۵ وزیر در دولت تغییر کرده بود. اما این نگاه باعث نشد تا دولت نگاه واقعی‌تری به وفاق ملی داشته باشد، برعکس به جای تقویت و حمایت جریان حامی خود، سراغ تقویت موضع جریان مخالف رفت و نفراتی از این جریان را به بخش‌های مختلف گمارد.

«وفاق ملی»؟

یکسال و اندی از روی کار آمدن دولت چهاردهم می‌گذرد و در همین مدت بارها بر این نکته تأکید کردیم که رئیس جمهور محترم حدود و ثغور وفاق ملی را تعیین کند تا مشخص شود وفاق ملی با برخی جریانات تا کجا خواهد بود؟ مثلاً امروز تلاش تندرورها برای تخریب دولت و دولت‌مدان کجای سیاست وفاقی دولت قرار می‌گیرد و با این رفتارها هنوز هم دولت بنای وفاق را بر این جماعت داده، این جماعتی که ۶ ماه تمام امور کشور را معطل

کرد

«آرمان ملی» چالش‌های اقتصادی دولت را تحلیل می‌کند

دولت در مارپیچ بودجه‌نویسی

مهرداد لاهوتی: توازن در بودجه نیاز به کاهش هزینه‌های دولت دارد

اول دی ماه لایحه بودجه ۱۴۰۵ بر این اساس به مجلس ارائه‌کنند که در سال دوم برنامه، اشکالات را مرتفع کرده و اجازه‌دهیم این اشکالات تا انتهای برنامه پیش رود».

تذاکرات در بهارستان

هرچند روابط دولت و مجلس با فرازونشیب‌های سیاسی با چاشنی تسویه حساب‌های جناحی همراه است ولی با توجه تأکید حاکمیت بر اجرای دقیق برنامه هفتم توسعه است حاکم‌مجلس‌ها خبر می‌دهند که نمایندگان در آنچه بودجه‌نویسی نام دارد با دولت همکاری خواهند کرد. در این مورد روز گذشته غلامرضا آجگر درون، رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به جزئیات این همکاری گفت: «مجلس چارچوب مشخصی مبتنی بر برنامه هفتم توسعه را به دولت ارائه خواهد داد تا دولت این موارد را در لایحه بودجه سال آینده لحاظ کند. طبق قانون برنامه هفتم توسعه، مجلس باید در پایان بررسی گزارش عملکرد برنامه، خط مشی و راهکارهایی را به دولت برای بودجه سال آینده اعلام کند. بر این اساس دولت ایرادات، خط مشی‌ها و ضعف‌ها در سال اول برنامه هفتم توسعه به خصوص در زمان اجرای بودجه ساختاری را در بودجه سال بعد، در نظر خواهد گرفت». در این مورد باید اضافه کنیم که نمایندگان مجلس در ۲ روز متوالی و ۴ جلسه به بررسی عملکرد یکساله دولت در اجرای احکام برنامه هفتم توسعه پرداختند که در پایان این جلسات محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس ضمن تأکید بر اینکه برنامه هفتم توسعه تنهاستند ضامن تأکید بر اینکه برنامه هفتم توسعه، یکسره و بدون تراز دوطرفه مدیریت شود. کسری بودجه چون قابل تأمین نیست از محل تخصیص هزینه‌های عمرانی کسری می‌شود. کاهش هزینه‌های جاری دولت یکی از مهم‌ترین مواردی است که در بودجه سال آینده پیش‌بینی‌هایی انجام خواهیم داد و تنها در این مورد است که می‌توانیم بودجه را به

آرمان ملی

بیش از آنکه نشانه‌ای از شایسته‌سالاری باشد، نوعی باج‌دهی به تندرورها به‌ویژه جبهه پایدای است، سقاب اصفهانی را باید به لحاظ رویکرد سیاسی نزدیک به جبهه پایداری ارزیابی کرد. در مجموع چنین انتصابی، یک سوال مهم را به ذهن متبادر می‌کند؛ اینکه نوع تعامل پزشکیان با تندرورها چگونه است و اگر قرار بود تندرورها در دولت به کار گرفته شوند، جامعه به پزشکیان رای نمی‌داد و شاید سعید جلیلی رئیس جمهور بود.

استعفای اعتراضی

پس از انتصاب سوال برانگیز اسماعیل سقاب اصفهانی به سمت معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان سیاست‌گذاری و مدیریت راهبردی انرژی دولت چهاردهم، واکنش‌های تندی به این انتصاب بروز کرد. چنانکه این اتفاق یک استعفای اعتراضی را نیز در پی داشت. فیاض زاهد استاد دانشگاه و عضو برجسته شورای اطلاع‌رسانی دولت در پی این انتصاب طی نامه‌ای انتقادی به الیاس حضرتی از سمت خود در دولت کناره‌گیری کرد. جالب اینکه حضرتی هم انگار منتظر چنین استعفایی بوده باشد، بدون فوت‌وق استعفای فیاض زاهد را پذیرفت. در متن استعفای زاهد آمده است: «تصور می‌کردم به عنوان عضو حقیقی شورا می‌توانم با استقلال نظر و اختیار کامل مواضعم را بیان کنم، اما اظاهرا این تصور با واقعیت فاصله داشت. البته در این یکسال اخیر مدارا و تحمل جنابعالی و رئیس‌جمهور سرمایه من محسوب می‌شد، اما به نظر ویژگی فردی و اظهارات و نوشته‌های گاه و بی‌گاه موجب ناظرانی‌هایی شده است». وی چند ساعت بعد در شبکه ایکس هم پستی منتشر کرد و نوشت: «خیلی با خودم کلنجار رفتم که چیزی نگویم. اما شرافتم در گرو گفتن حقیقت است. اما ظاهراً این تصور با واقعیت فاصله گرفته است. اگرچه پذیرش استعفای شما دشوار و شرافت‌ناخواشانه است. اما به احترام منش و انتخاب‌تان، به درک کامل، آن را می‌پذیرم».

کرد

کرد

کرد

اول دی ماه لایحه بودجه ۱۴۰۵ بر این اساس به مجلس ارائه‌کنند که در سال دوم برنامه، اشکالات را مرتفع کرده و اجازه‌دهیم این اشکالات تا انتهای برنامه پیش رود».

بودجه‌های خاص

بودجه برخی نهادهای خاص و مبالغ چشمگیری که از بیت‌المال به نام فعالیت‌های غیرمربوط به جامعه دریافت می‌کنند، همواره یکی از چالش‌های بودج‌های و اقتصادی در ایران است به حدی که در ادوار اخیر همواره به این موضوع انتقاد‌های تند و تیزی شده است و حتی برخی از دولت‌ها تلاش داشتند تا این ردیف‌های مالی را حذف کنند ولی تلاش‌ها همچنان بی نتیجه باقی مانده است. در این مورد علی مطهری، نایب رئیس ادوار مجلس و فعال سیاسی اصولگرا در واکنشی که رسانه دولت آن را منتشر کرده، نوشت: «اصل بدیهی درباره دخل و خرج مالی یک ساله کشور، این است که بودجه باید مبتنی بر عملکرد باشد. سنجش پیونداد و اثر بخشی هر دستگاه دولتی کار پیچیده‌ای نیست، زیرا شاخص‌های ارزیابی عملکرد در هر حوزه مشخص است. به همین دلیل، انتظار از دولت این است که با شجاعت و استفاده در برابر فشارها یا سازمان‌هایی که مقابل این اصلاح مقاومت می‌کنند ایستادگی کند و صرفاً صلاح مردم و کشور را مدنظر قرار دهد. پشتیبانی مردم بزرگ‌ترین سرمایه دولت در این مسیر است». امروز افکار عمومی هم بر این باور است که منابع کشور نباید صرف مجموعه‌ها و کارهایی شود که بازدهی لازم ندارند. حذف یا کاهش این ردیف‌ها در بودجه، یکی از راه‌های موثر برای جبران کمبود اعتبارات است زیرا منابع آن شده می‌تواند در بخش‌های عمرانی، کالاهای اساسی و سایر حوزه‌های ضروری هزینه شود».

سیاست

گزارش

توقیف نفتکش «تالارا» توسط سپاه

نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نفتکشی به نام تالارا را در دریای عمان، نزدیک سواحل امارات متحده عربی، توقیف و آن را به سمت آب‌های سرزمینی ایران هدایت کرد. بر اساس بیانیه نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی این نفتکش «به دستور مقام قضائی» توقیف و «در راستای صیانت از منافع و منابع ملت ایران» توقیف شده است. جمهوری اسلامی ایران در گذشته در واکنش به توقیف غیرقانونی کشتی‌های تجاری خود به بهانه تحریم‌ها چندین بار اقدام به توقیف کشتی‌های تجاری خارجی کرده بود. اما این توقیف‌ها همواره با توجیه اقدام‌های غیرقانونی و تخلف این کشتی‌ها انجام شده‌اند.

دلیل توقیف نفتکش تالارا

این رویداد، که نخستین اقدام این جینیی ایران در ماه‌های اخیر است، در شرایطی رخ داد که تنش‌های منطقه‌ای بر سر دریای سرخ و تنگه هرمز به اوج رسیده است. به گزارش «رویترز»، شرکت امنیت دریایی امبری اعلام کرد که سه قایق کوچک ناشناس، نفتکش را محاصره کرده و به سمت ایران اسکورت کردند، در حالی که مرکز عملیات تجاری دریایی بریتانیا آن را «اقدام احتمالی دولتی» توصیف کرد. نفتکش تالارا، یک تانکر نفت خام ساخته‌شده در ۲۰۱۰ است و تحت پرچم جزایر مارشال تردد می‌کند. توقیف تالارا بار دیگر نگرانی در مورد تشدید تنش میان ایران و قدرت‌های غربی بر سر صادرات نفت ایران را افزایش داده است. ایالات متحده آمریکا، در چارچوب کارزار فشار حداکثری که از زمستان پارسال با امضای یادداشت ریاست جمهوری توسط دونالد ترامپ امضا شد، تلاش می‌کند تا منابع درآمدی ایران از جمله فروش نفت را محدود کند. این سیاست آمریکا در گذشته با تلاش برای توقیف محموله‌های نفت ایران در آب‌های بین‌المللی توسط آمریکا و متحدانش همراه بوده است که همواره با واکنش متقابل ایران در توقیف کشتی‌های وابسته به شرکت‌های غربی همراه شده است. روابط عمومی نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بیانیه‌ای دلایل توقیف این نفتکش را اینگونه توضیح داده است: «رزمندگان یگان‌های واکنش سریع نیروی دریایی سپاه ساعت ۲۰۰۷ پس از دستور مقام قضائی مبنی بر توقیف محموله یک فروند نفتکش با نام تجاری (Talara) با پرچم جزایر مارشال به رصد تحرکات آن پرداخته و اقدام به رهگیری و توقیف آن نمودند». در بیانیه آمده است: «این نفتکش حامل ۳۰ هزار تن محموله مواد پتروشیمی و به مقصد سنگاپور در حال حرکت بود که به منظور رسیدگی به تخلفات به لنگرگاه هدایت گردید». این بیانیه تأکید می‌کند: «نیروی دریایی سپاه اعلام کرد این عملیات در راستای وظایف قانونی و به منظور حفظ منافع و منابع ملی جمهوری اسلامی ایران و با دستور مقامات قضائی به موفقیت انجام شد و اطلاع‌رسانی دقیق آن نیازمند بررسی کامل محموله و بازرسی از نفتکش و مستندات آن بوده، که این امر با تلاش رزمندگان این نیرو با موفقیت انجام و تکلیف بودن نفتکش در حمل بار غیر مجاز محرز گردید». مالکیت و مدیریت کشتی بر عهده شرکت کلمبیا شپید در قبرس است که در بیانیه‌ای رسمی اعلام کرد تماس با خدمه از دست رفته و اولویت اصلی، ایمنی خدمه است. این کشتی از بندر عجمان در امارات متحده عربی به مقصد سنگاپور حرکت می‌کرد و حامل محموله‌ای از گازوئیل با گاوگرد بالا بود که طبق داده‌های ردیابی کشتی نوامبر ۲۰۲۵، حجم آن حدود ۱۱۰ هزار تن تخمین زده می‌شود. این رویداد، در بستر تنش‌های مداوم ایران با غرب بر سر برنامه هسته‌ای و تحریم‌ها رخ داد. به گزارش وال استریت ژورنال، ناوگان پنجم آمریکا در بحرین وضعیت را رصد می‌کند و مقامات آمریکایی آن را «نقض حقوق بین‌الملل در ناوبری» خواندند، که کشتی‌های تجاری را در معرض خطر قرار می‌دهد. رسانه‌های عربی مانند الجزیره این اقدام را «پیام ایران به غرب» توصیف کردند، در حالی که رسانه‌های اروپایی مانند گاردین بر سابقه توقیف کشتی‌های تجاری توسط ایران (مانند کشتی‌های کره جنوبی در ۲۰۲۱ و بریتانیا در ۲۰۱۹) تأکید داشتند. سی‌بی‌سی نیوز نیز گزارش داد که این اولین توقیف از ماه مه ۲۰۲۵ است، زمانی که ایران دو نفتکش تانزانیایی را به اتهام قاچاق سوخت توقیف کرد.

مشخصات هویتی تالارا

تالارا، یک تانکر نفت خام است که در سال ۲۰۱۰ در کشتی‌سازی صنعتی سنگین گیتس جنوبی ساخته شده و طول آن ۲۴۳ متر، عرض ۴۲ متر، و ظرفیت حمل ۱۱۵ هزار تن است. این کشتی، تحت پرچم جزایر مارشال که یکی از پرچم‌های در دسترس برای مالکان خارجی که طبق گزارش سازمان ملل در ۲۰۲۴، ۱۷ درصد ناوگان جهانی را تشکیل می‌دهد، در زرده بندی کلاس کشتی‌های نفتی قرار دارد و گواهی‌های ایمنی آن توسط آمریکا تأیید شده است. پرچم جزایر مارشال، طبق ماده ۹۲ کنوانسیون حقوق دریاها، ۱۹۸۲، کشتی را تحت صلاحیت انحصاری این کشور قرار می‌دهد و توقیف توسط ایران در آب‌های بین‌المللی (دریای عمان، خارج از ۱۲ مایل دریای سرزمینی ایران)، نقض احتمالی اصل آزادی عبور بی‌ضرر ماده ۱۹ است.

مبدأ و مقصد تالارا

مبدأ و مقصد نفتکش تالارا، از بندر عجمان در امارات متحده عربی به سنگاپور، آن را به مسیری حساس در دریای عمان و تنگه هرمز تبدیل کرده است. به گزارش رویترز، تالارا در ۱۳ نوامبر از عجمان خارج شد، با سرعت ۱۲ گره دریایی، و در عبور از تنگه هرمز، توقیف شد. این مسیر، طبق داده‌های ردیابی نوامبر ۲۰۲۵، از ۲۵ درجه شمالی و ۵۶ درجه شرقی (نزدیک خور فکان) به سمت ایران تغییر کرد. در مجموع، تالارا، با ظرفیت ۱۱۵ هزار تن، بخشی از زنجیره تجارت (از امارات، رقیب، به سنگاپور، هاب آسیا) است، و توقیف آن، قیمت نفت را ۲ درصد افزایش داد. در یک سطح تحلیل، واکنش آمریکایی به سطح دیپلماتیک- اقتصادی محدود درماند، اما با ریسک تشدید همراه خواهد بود.